

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
ANU RIIA AURORA MUSTAKARI-ILOVUORI	Telia Tunnistus	15.09.2025 10:44:50 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (4 sivua)

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

HE 50 / 2025

Asiantuntijalausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 50/2025 vp)

Johdanto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta antaa sosiaali- ja terveysvaliokunnalle asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle annettava asiantuntijalausunto edustaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhteisten sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueen viranhaltijanäkemystä. Hyvinvointialueen aluehallitus on kokouksessaan 3.2.2025 § 8 antanut sosiaali- ja terveysministeriölle lausunnon hallituksen esityksestä laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain 20 §:n muuttamisesta. [2025429-8.PDF](#)

Asiantuntijalausunto

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen (HE 50/2025 vp) mukaisesti maassa laittomasti oleskelevilta poistettaisiin oikeus muihin kuin kiireellisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä sosiaaliturvaan. Tältä osin palattaisiin viime vaalikautta edeltäneeseen oikeustilaan.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhteisten sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualuejohtaja on antanut 12.10.2022 § 1/2022 lausunnon hallituksen esityksestä, jonka perusteella säädettiin voimassa olevasta paperittomien henkilöiden terveyspalveluiden laajuudesta (HE 112/2022 vp). Lausunnossa katsottiin, että lakiesitys selkeytti terveyspalveluiden järjestämisen säädösperstua lakiesityksen henkilöpiiriin kuuluvien osalta, ja että esitetyt lainsäädäntömuutokset olivat perusteltuja ja kannatettavia. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kunnista ainakin Espoossa tarjottiin paperittomille henkilöille välttämätöntä kiireetöntä hoitoa jo ennen 1.1.2023 voimaan tullutta lainsäädäntöä.

Yhteisten sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueen näkemyksen mukaan voimassa olevan lainsäädännön turvaama paperittomien henkilöiden terveyspalveluiden taso on tarkoituksenmukainen ja siten pitkäaikaissairauksien hoidon tulisi kuulua myös laittomasti maassa oleskeleville tarjottavien palveluiden piiriin. Arviomme mukaan välttämättömän kiireettömän hoidon puute voi johtaa kiireellisen hoidon tarpeeseen, mikä voi inhimillisen kärsimyksen lisäksi aiheuttaa enemmän kustannuksia kuin ajoissa hoidettu sairaus. Välttämätöntä kiireetöntä hoitoa tarjoamalla on mahdollista estää se, että hoidettava sairaus vaatii kallista erityistason hoitoa. Useiden pitkäaikaissairauksien välttämättömän kiireettömän hoidon antamatta jättäminen voisi johtaa vaikeiden tai vaikeahoitoisten sekä kalliiden tautitapausten määrän lisääntymiseen.

Hallituksen esityksen (HE 50/2025 vp) mukaisen lainsäädännön myötä terveydenhuollon ammattilaisten tulisi jatkossa pystyä arvioimaan, milloin kyseessä on välttämätön kiireetön hoito, jonka epääminen olisi ilmeisen kohtuutonta henkilön terveydentilan tai vamman vuoksi, tai jos epääminen vakavasti vaarantaisi muun henkilön tai väestön terveyden tai alaikäisen, jonka huolenpidosta henkilö vastaa, hyvinvoinnin. Säännös asettaisi yksittäisille terveydenhuollon ammattilaisille suuren vastuun ja voi johtaa vaikeisiin rajanveto- ja tulkintakysymyksiin, joiden ratkaisemiseen joudutaan käyttämään hoidon tarpeen arviointiin ja potilastyöhön osoitettuja voimavaroja.

Paperittomien henkilöiden kiireettömän hoidon järjestäminen ei ole aiheuttanut Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhteisten sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueelle merkittäviä kustannuksia. Paperittomien terveydenhuollon kokonaiskustannuksiksi on koko Suomessa arvioitu noin miljoona euroa, mutta kuten hallituksen esityksessä (HE 50/2025 vp, s. 24) todetaan, Kansaneläkelaitoksen tiedoista ei voida erottaa, mikä osa annetusta hoidosta on ollut kiireellistä ja mikä osa kiireetöntä välttämätöntä hoitoa. Hallituksen esityksessä todetaan edelleen (s. 26), että lakiehdotus koskee vain pientä ihmisryhmää, minkä vuoksi sillä ei arvioida juurikaan olevan vaikutusta esimerkiksi hyvinvointialueiden henkilöresurssitarpeisiin.

Yhteenveto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhteisten sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueen näkemyksen mukaan voimassa olevan lainsäädännön turvaama paperittomien henkilöiden terveyspalveluiden taso on tarkoituksenmukainen, eikä voimassa olevan lainsäädännön mukaisten palveluiden jatkamisella olisi merkittäviä vaikutuksia palvelualueen talouteen tai henkilöresurssitarpeeseen.

Anu Mustakari-Ilovuori
vt. palvelualuejohtaja
etunimi.sukunimi@luvn.fi

Liitteet

Tiedoksi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Lausunto

4 (4)

3786/03.00.00/2025

Yhteiset sosiaali- ja terveystalvelut

15.09.2025